

SHAMROCK

FINNISH-IRISH SOCIETY RY • 3/2021

ITÄRANNIKON
PARATIISI
Wicklów

LUGHNASADH ON KELTTIEN KEKRI // LEPOLD BLOOM SALOSSA

SISÄLLYS

Brexit-sopimus uhan alla	3
Tapahtumien syksy	4
Wicklow'ssa on kaikkea	6
Sadonkorjuujuhlat kelttiläisittäin	10
James Joyce Salossa	12
Muirsheen Durkin, myös suomeksi	14

TOIMITUS

Päätoimittaja Matti Sovijärvi

Toimitussihteeri Seppo Nousiainen

Ulkoasu Elena Räsänen, Offsetpaino L. Tuovinen Ky

ILMOITUKSET

Seppo Nousiainen (seppo.nousiainen@welho.com)

ISSN 0783-6775

Offsetpaino L. Tuovinen Ky

Kuopio 2021

www.tuovinen.eu

KANNEN KUVA

*Irlantilainen perhe
parhaimmillaan.*

Kuva: Matti Sovijärvi

LÄHDE MATKAAN!

Yhteinen matkamme Irlantiin näyttää viimeinkin toteutuvan. Lähdemme matkaan 20.10. ja palaamme 24.10. Siinä välissä elämme täysillä ihaillen ja tutkien Irlannin tasavallan ja Pohjois-Irlannin kiintoisimpia kohteita. Matkan ohjelma on suorastaan ylenpalttinen. Tutustumme muun muassa Knowthin muinaiseen monumenttiin, Belfastin, Derryn, Galwayn ja Dublinin kaupunkeihin, Titanic-museoon ja viskitislaamoon, monen muun lisäksi.

Matka on pitempi kuin päivistä voisi päätellä. Lähtö on varhain aamulla, seitsemältä, joten olemme Dublinissa jo aamulla - aikaero on puolellemme. Paluulentokin lähtee vasta klo 18, jolloin meillä on paluupäivänäkin koko päivä käytössämme. Yhteinen ohjelmamme huipentuu lähtöpäivän lounaaseen Irlannin vanhimmassa pubissa eli Brazen Headissa.

Jo ensimmäisenä päivänä siirrymme Pohjois-Irlannin puolelle Belfastiin. Matkaan kuuluu myös käynti rajakaupunki Derryssä – tai Londonderryssä, kuten kaupunkia myös kutsutaan. Samalla meillä on mahdollisuus tutustua Irlannin saaren tämän hetken todellisuuteen, makkaroinen kaikkineen (ks. viereinen sivu).

Ei matka Derryn lopu. Edessä on vielä Irlannin upea länsirannikko ja kaiken huippuna Dublin houkutuksineen.

MATTI SOVIJÄRVI

Päätoimittaja

COME ALONG, IRELAND WAITS FOR US!

Our Society's trip to Ireland seems to take place, finally. We fly from Helsinki to Dublin in the morning of the 20th of October, we are in Ireland well before noon – and in Belfast that very evening. We will visit Knowth's stunning monument on our way northwards. We'll fly back to Helsinki in the evening of the 24th after having a lunch in Ireland's oldest pub, The Brazen Head, in Dublin.

In between, we will visit Titanic Museum in Belfast, and the cities of Derry, Galway and Dublin. To protect us from dangerous germs, we will test some noble whiskeys – and then admire The Giants Causeway.

When have you last seen the wonderful north-western coast of Ireland? We will not miss that, either. There are a few vacant seats in our group, but not many. Contact our travel organizer, Kon-tiki, www.kontiki.fi, and join the happy group.

MATTI SOVIJÄRVI

The Editor

Syyspiknik la 4.9. klo 14

Helsingin Stansvikissä (Vanhakylä) meren äärellä on taas tarjolla herkullista musiikkia, suuhunpantavaa ja seuraa. Täytä omaan piknikkoriisi lisäherkkusi ja liity joukkoon eli omat lisäeväät juomineen mukaan. Ilmoittaudu mukaan oman FloMember-jäsensivusi kautta. Olet saanut tilaisuudesta jäsenkirjeen. Noudata sen ohjeita ja tule mukaan bilettämään!

Rajoja JA MAKKARASOTIA

EU:n ja siitä eronneen Britannian välit ovat huonommat kuin pitkään, pitkään aikaan. Syy on aika ilmeinen: Britannia haluaa neuvotella uusiksi erosopimuksensa EU:n kanssa. EU ei halua. EU:n mielestä britit haluavat luistaa vain hetki sitten sopimastaan. Brittien mielestä EU on pikkumainen, kun ei moiseen suostu. Asia on rahassa pieni, paitsi Irlannin saarella.

Kipupisteitä on monia, suurin osa niistä taloudellisesti merkityksettä, paitsi pienelle joukolla ihmisiä. Jopa kipupisteistä merkittävin, EU:n ulkorajojen kunnioittaminen, on nykymuodossaan itse asiassa taloudellisesti aika pikkurainen. Periaatteessa kyse on kuitenkin isoista asioista.

Saadakseen erosopimuksensa läpi parlamentissaan, Boris Johnson allekirjoitti sopimuksen, jossa EU:n ulkoraja kulkee Irlannin meressä. Irlannin saari kaksine osineen pysyy sopimuksen mukaan yhtenä rajattomana kauppa-alueena. Hyvin toiminut Pitkän Perjantain sopimus vuosituhatien vaihteesta ei itse asiassa muuta mahdollistanut.

Johnsonin tavoitteet olivat puhtaasti taktisia ja EU oletti hänen kunnioittavan tehtyjä sopimuksia. Näin ei ole ollut. Britit ovat tehneet siirtymäajoista tinkimisestä taidetta. Tällä hetkellä siirtymäaika ulottuu elo-syyskuun vaihteeseen. Tämä lehti ilmestyy vasta tuon määräajan jälkeen, tätä kirjoitettaessa siihen on pari viikkoa.

Britanniassa ollaan aidosti huolissaan, ainakin ne, jotka ovat aidosti jotakin. Pääministeri ei kuulu siihen joukkoon. Ylähuoneen lordeista koostuva toimikunta on todennut tuoreessa arviossaan, että "Pohjois-Irlanti on brexitin pysyvä uhri, elleivät EU ja Britannia saa aikaiseksi kompromissia". Ajatus on outo, sillä

molempien osapuolien allekirjoittama sopimus on jo kompromissi, johon molemmat ovat suostuneet. Nyt tarvittaisiin, ainakin lordien mukaan, uusi kompromissi. Sille on vaihtoehto: aikaisempien sopimusten kunnioittaminen.

Pohjois-Irlannin asema ei brexitiä väärtäessä sen ajajia huolettanut vähäkään. Kyse oli alusta asti siitä, että brittien kansainvälinen ja jättimäinen finanssi-liiketoiminta saadaan EU:n kontrollin ulkopuolelle. Tämä ei ole taloudellisesti pieni asia. Veroparatiisi meille, ei teille.

MAKKARASOTA?

Tämän surkukupaisan näytelmän kesän näytös on ollut makkarasota. Se ei ole sota, eikä koske makkaraita, mutta isosta periaatteellisesta asiasta on kyse. Pohjois-Irlannin brittimieliset ovat pahoitaneet mielensä siitä, että Britannian puolelta ei saa enää rajoituksetta tuoda "jäähdytettyä lihaa" (chilled meat) vapaasti Irlannin saarelle. Lehtien otsikoissa, kuten yllä, sitä kutsutaan

makkarasodaksi. No, asiasta sovittiin jo brexit-sopimuksessa. Britit ovat jatkaneet siirtymäaikaa jatkuvasti, EU on toistuvasti suostunut. Pohjois-Irlannissa taas on ollut levottomuuksia, joista luultiin jo päästyn ikuisesti eroon.

Britannia haluaisi olla 1800-luvun tavan maailmankaupan merkittävä toimija, mutta eihän se ole. Esimerkiksi Italian kansantalous on jo isompi. Brexitin avulla on pyritty palaamaan parin sadan vuoden takaiseen suuruuteen. Tässä on vain yksi ongelma: reaali-taloudessa on kysymys oikeista tavaroista, kuten makkarista, siis elintarvikkeista tai vaikkapa autoista. EU on brittien ehdottomasti suurin kauppa-kumppani, eikä sinne voi viedä muita kuin EU:n kriteerien mukaan valmistettuja tuotteita.

Ja ajatus siitä, että Britanniaa varten tehtäisiin toisenlaisia tavaroita, halvemalla, lienee tuotannollinen itsemurha. Briteillä kun on aina mahdollisuus ostaa EU-tuotteita, vaikkapa meren takaa, Irlannista.

Syksyn TULEVIA TAPAHTUMIA

Suomi-Irlanti-seura on tänä syksynä aktiivisempi kuin aikoihin. Pandemian aiheuttamat rajoitukset ovat poistumassa ja meillä on taas mahdollisuus tavata toisiamme mielekkään ja tärkeän ohjelman parissa. Tutustu seuraaviin tapahtumiin ja tule mukaan! Seuraa myös yhdistyksen Facebook- ja nettisivuja. Niiltä löytyy täydentävää informaatiota.

BREXIT, VIHDOINKIN AVATTUNA

Siitä maailmankuulusta kansanäänestyksestä on jo yli viisi vuotta. Silti brexit on monelta osaltaan yhä auki. Pohdimme yhdessä brexitin nykyvaihetta, ja myös tulevia vaihtoehtoja. Iltapäivän esiintyjinä ovat muun muassa brexitiin erityisen perehtynyt ulkoministeriön vastuuvirkamies **Kristiina Kauppinen** ja tutkija **Brendan Humphreys** Helsingin yliopistosta.

Brexit
Eurooppasalissa
24.9. klo 14

*Musiikki-ilta on täynnä tähtiesiintyjä.
Redhill Rats on illan päättäjä, taattu
kaupunkilainen, stadilainen irkkubändi.*

MUSIIKIN JUHLAA

Irlantilaista musiikkia saa taas kuulla Helsingissä. Brexit-tapahtuman jälkeen halukkaat voivat kokoontua tuttuun tapaan ravintola Juttutupaan. Siellä on mahtava meininki ja pääkaupungin parhaat irlantilaista musiikkia soittavat taitajat.

Tilaisuus alkaa kello 18, tulkaa ajoissa paikalle, sillä parhaat paikat vie-dään ensimmäisinä.

Illan esiintyjät ovat:

VERNA KYLMÄNEN
haitari

TRIO SALAMANKKA
= muusikot Kirsi Vinkki,
Heikki Kylkisalo ja Samuli
Karjalainen. Triolla on käy-
tössään suunnilleen kaikki
tunnetut, mukana kulke-
vat irlantilaiset soittimet

sekä viimevuodelta
tuttu tähtibändi
REDHILL RATS
suoraan Punavuoresta

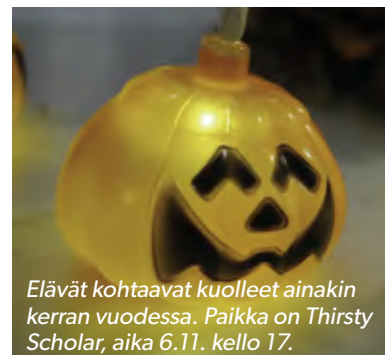
IRLANTILAINEN KIRJALLINEN ILTA

Rauhanasema on varattu 1.10. Suomi-Irlanti-seuran kirjallisel-
le illalle. Säkeiden kuljettaja ja
tähtiesiintyjä on kirjallisuuden ja
etenkin kaiken irlantilaisen tuntija
Sari Pauloma. Ohjelmassa on kir-
jallisuuden lisäksi myös musiikkia.
Tilaisuus alkaa kello 18.

Rauhanasema
1.10. klo 18

*Kirjallinen iltamme on nautintojen
ilta. Tule paikalle tutustumaan
muihin kirjallisuuden ystäviin.*

*Elävät kohtaavat kuolleet ainakin
kerran vuodessa. Paikka on Thirsty
Scholar, aika 6.11. kello 17.*

PORTIT AUKEAVAT, ON SAMHAIN

Meitä tuonpuoleiseen johdattaa
Suomen Keltologisen Seuran esi-
mies dosentti **Katja Ritari**. Selkä-
piitä karmivien tositarinoiden
isäksi ohjelmassa on hyvää mu-
siikkia, hyvää seuraa ja halukkail-
le hyvää olutta tai viiniä. Muuta-
kin on.

Samhain on aito kelttiläinen
juhla, joka kristinuskon tulon
myötä on vääntynyt Suomes-
sa Pyhäinpäiväksi ja Meksikos-
sa Kuolleiden päiväksi, Dia de
los Muertos ja muualla joksikin
muuksi. Esimakua on löydettäväs-
sä myös Helsingissä:

Thirsty Scholar
6.11. klo 17

RUOKAA TEKIJÖILLE

Jos joku selvisi hengissä Samhai-
nin vietosta, seuraavalla viikolla
on mahdollisuus oppia tekemään
irlantilaista ruokaa, omakustannus-
hinnalla. Tilaisuus pidetään **Satu**
Wakkolan kotona. Omat viinit/
olut.

Ilmoittautumiset sähköpostilla
satu.wakkola@gmail.com. Ilmoit-
tautuneille tarkemmat ohjeet.

Cook-in 13.11. klo 17

PIKKUJOULU ON JO ULKO-OVELLA

Vuosikymmenten perinne ei katkea: Suomi-
Irlanti-seuran pikkujoulu on itsenäisyyspäi-
vän aattona. Ohjelmassa on tuttujen ja uusien
kasvojen tapaamista, ehkä olut tai lasi viiniä ja
ennen muuta iloista yhdessäoloa.

Tule mukaan!

Pikkujoulu, Molly Malones,
5.12. klo 18

TEE OMA JOULU!

Joulun aika on myös askartelun aikaa. Val-
mistaudu poikkeuksellisen kauniiseen jou-
luun omin käsin tekemällä. Tilaisuus on **Satu**
Wakkolan luona, lapsille ja heidän vanhem-
milleen. Vanhemmat maksavat 10€, lapset il-
maiseksi. Ilmoittautumiset sähköpostilla
satu.wakkola@gmail.com
Ilmoittautuneille tarkemmat ohjeet.

Askartelupäivä
11.12. klo 13

Kuvaista kartta Wicklow'n alueelta. Useimmat jutussa mainituista kohteista löytyvät kartasta, myös sen paras ruokapaikka, kunhan jaksaa etsiä.

JOS *Wicklow* OSAISI KÄÄNTYÄ

Siinä se oli: Talo. Niin täydellinen kuin vain talo voi olla, niin täydellisellä paikalla kuin vain talo voi olla. Meri edessä, golfkenttä vieressä. Lähimmät pubit ovat nurkan takana ja naapurit irlantilaisia. Mitä tästä täydellisyydestä enää puuttuu?

Jos unohdamme arkiset asiat kuten 600 000 euroa ihan oikeaa rahaa, vain yksi ainoa puute jää täydellisen autuuden esteeksi. Wicklow'n pitäisi olla toisella puolella Irlantia, länsirannikolla, jossa joka ilta voisi katsoa auringon painumista mereen ja samaan aikaan lohduttautua sillä, etteihän se mihinkään mereen mene.

Aurinkohan tavallaan jatkaa matkaansa

eikä oikeastaan sitäkään, vaan maapallo jatkaa pyörimistään niin, että kohta aurinko paistaa Yhdysvaltain ja Kanadan itärannikoille, **New Yorkin Greenwich Villagen** nuorille taiteilijoille ja **Toronton** yliopiston ja **MIT:n** viisaille älyköille, jotta he kaikki uuden päivän tullen loisivat taas jotakin uutta maailman yleiseksi parannukseksi.

Mutta muuten Talo on täydellinen.

Alakerrassa on suuri, puolipyöreän ikkunan laajentama olohuone, josta voi katsoa merelle, itäänpäin, säästä vähääkään välittämättä. Jos aurinko paistaisi, voisimme iloita kaikkien niiden puolesta, jotka saisivat nauttia merestä, sen keinunnasta ja rajattomuudesta.

Merellä kulkevatkin tietävät, että lähellä, idän puolella on Wicklow ja sen äärimmäisen suojainen satama kahden

Tämä on Talo. Matkaa ns. ydinkeskustaan on muutama sata metriä. Olen asunut Talossa vuosikausia, ainakin toiveissa.

aallonmurtajan suojassa ja **Leitrim**-joen mutkan takana. Riittää, että löytää joen suun. Sitä on kiitos aallonmurtajien valaistujen ja sataman takana korkealla näkyvien valaisemattomien merimerkkien ansiosta jokseenkin mahdotonta olla löytämättä. Joen mutkan taakse eivät aallot yletä, eikä merihirviön hammas. Kaupungin läpi mennessään joen nimi on **Vartry**, mutta sille ei ole asiaa kuin soutamalla tai melomalla. Meren lähellä, viimeisenkin ikivanhan kivisillan jälkeen joen nimi on Leitrim.

Karmeassa länsimyrkyssä voisi merenkyntäjä suunnata myös myötääaltoon kohti Britanniaa eikä sekään olisi kaukana ja sielläkin voisi – jos ei nyt omissa Talossa – niin pubin takkatulen lämmön hohkeessa kuitenkin, kuivatella vaatteitaan ja kostuttaa kurkkuaan – ja lähteä etsimään Leitrimin suuta sitten, kun myrsky on puhaltanut itsensä uuvuksiin.

Reikä yksi, griinin takana Mustan Linnan rauniot ja sininen meri. Talo on kuvan vasemmalla puolella.

JÄÄPALOJA JA TAKKATULIA

Mutta ei tässä vielä kaikki. Sen ihanan talon ison olohuoneen päällä on yhtä ihana ja olohuoneen muotoinen parveke, oikeastaan terassi, jolta voisi taas katsoa merelle. Vielä hauskenpää on ainakin aika ajoin katsoa hiukan oikealle ja Talon vieressä olevalle golfkentälle. Kentän pohjoisimman pään pohjoisin viheriö on

melkein talon vieressä. Matkaa on kuitenkin sen verran, että ei tarvitse pelätä yhdenkään Herkuleen golfpallon päätyvän lasiisi jääpalasten sekaan ellei sitä ole lyöty pahasti, pahasti vinoon. Golfkielellä: vasurin karmea slaissi.

Väylä on kentän ensimmäinen, nimeltään **Blackcastle**, par vitonen. Nimensä se on saanut tuhannen vuoden ikäisestä

viikinkien mustasta linnasta, jonka rauniot ovat yhä jäljellä viheriön vieressä. Golfia he eivät tietävästi pelanneet. Viheriöitä lähestytään alamäkeen. Pelaajat näkyvät jo kaukaa, joko äärimmäisinä vasemmalla mereen viettävän jyrkenteen reunalla tai oikealla, Dunbur Roadin puoleisella reunalla. Golf-opettajansa neuvoja kuunnelleet ja niitä noudattavat

Leitrimin suu ja Wicklow'n suojaista satama. Ei ihme, että viikingit halusivat asettua joen suuhun. Kuva on melkein Mustalta Linnalta, vähän ylempää ja vasemmalta. Kuva Wikimedia Commons.

ovat tietysti keskellä väylää, kuinka muutenkaan.

Mutta se parvekkeellaan istuvan katsojan nautinto. **Seánin** lyönti jää pahasti lyhyeksi ja silloin voin siemaista tyytyväisenä lasistani: tuon olisi kyllä itse lyönyt paremmin. Ja sitten **Patrick**: aivan liian pitkä lyönti, ja pallo vielä inhottavasti rullaa ne viisi viimeistä metriä aivan kiviaidan viereen. Sitä eikä siitä pysty mitenkään lyömään. Ei ole muuta tehtävissä kuin ottaa rangaistus, nostaa pallo ja dropata se johonkin pelattavaan paikkaan, lähimpään, joka ei ole lähempänä reikää. Toinen siemaus. Tuonkin olisin pelannut paremmin.

Ja viimeisenä lyö pallonsa edellisellä lyönnillä pisimmälle lyönyt nuori, teini-ikänen **Siobhán**, joka eleettömästi nostaa pallonsa lyhyellä mailalla korkealle niin, että se putoaa viheriölle suoraan alaspäin, parin metrin päähän lipusta ja alakierteen tuomana rullaa vielä pari vaaksan mittaa siitäkin lähemmäksi. Ja taas on aika ottaa siemaus: kuinka hienoa onkaan, että meidän klubillamme

on näin osaavia nuoria pelaajia. Heidän pelinsä katsominen on jatkuva ilo.

Jos tuulee puita luokille taivuttaen ja sataa kaataen – näinhän Irlannissa aina aika ajoin tekee – niin ei hätää. Silloin voin istua olohuoneessani takkatulen lämmössä, viskilasi kädessäni ja olla tavattoman iloinen siitä, että 1. En ole kentällä kastumassa, 2. En ole merellä kamppailemassa aaltojen keskellä ja että, 3. Olen oman kotini lämmössä.

Ne 600 000 euroa puuttuivat ja puutuvat yhä, ikävä kyllä. Eikä talo taida enää olla kaupan.

WICKLOW'N SYLIIN

Wicklow ei ole suuri kaupunki, reilut 10 000 asukasta, mutta selvästi yli kymmenen katu, ehdottomasti town eikä city. Juna vie tarvittaessa etelään, esimerkiksi **Rosslaren** satamaan, josta pääsee laivalla Britanniaan – jos sinne jollakin nyt sattuu olemaan jotakin asiaa. Pohjoisessa on **Dublin**, mutta ei kaukana, vain

Talo ja golfkenttä. Kentän kanssa voisi varmaan sopia, että saa aloittaa reiältä kaksi ja lopettaa ykköseen, kotiovelle.

50 kilometrin päässä. Dublinista ehtii hyvin iltakonsertin jälkeen Wicklow'n syliin nukkumaan. On kokeiltu. Junamatka kannattaa ainakin kerran ajaa valoisaan aikaan, sillä rata Dubliniin kulkee pitkin meren rantaan, pitkin maisemallista auituutta.

Wicklow'ssa on kaikkea, mitä ihminen tarvitsee. Varsin hyvä kirjakauppa, puo-

Tässä kohtaa joki on Vartry ja sopii vain käsikäyttöisille veneille. Sorsat olivat oikeita, vaikka ylvään muovisilta näyttivätkin. Kuvassa näkyvä Wicklow'n "toispuoljokke" on pieni, pieni alue.

Tämäkin on Wicklow'n alueen siunauksia. Glenmalure Lodgen ovi on hyvin, hyvin kutsuva.

len tusinaa hyvää ruokaravintolaa, parhaana ehkä **Bridge Tavern**, epäluukuinen määrä pubeja, varsin mainio **SuperValu**, josta saa kaiken muun ihanan ruoan lisäksi kymmeniä lajia kaloja ja karitsan munuaisia (!). Kaupungissa on alkoholi-puoti, joka myy **Poitinia**. Siitä voisi pakon edessä luopua, jos kaiken muun saa pitää. Siis ei alkoholipuodista, mutta Poitinista, irlantilaisen ikiomasta pontikan makuisesta pontikasta.

Wicklow on monen muun irlantilaisen kaupungin tapaan aika tasainen, mutta

ei kaikkialta. Vaikka kaupungin korkein paikka, Mustan Linnan luona, on vain reilun 50 metrin korkeudessa, sieltä näkee. Sieltä näkee jopa auringonpaisteiset Snowdonin vuoret Irlanninmeren toisella puolella, jos sää sattuu olemaan kirkas. Ennen muuta sieltä näkee kaupungin ja sen sataman Leitrim-joen suulla.

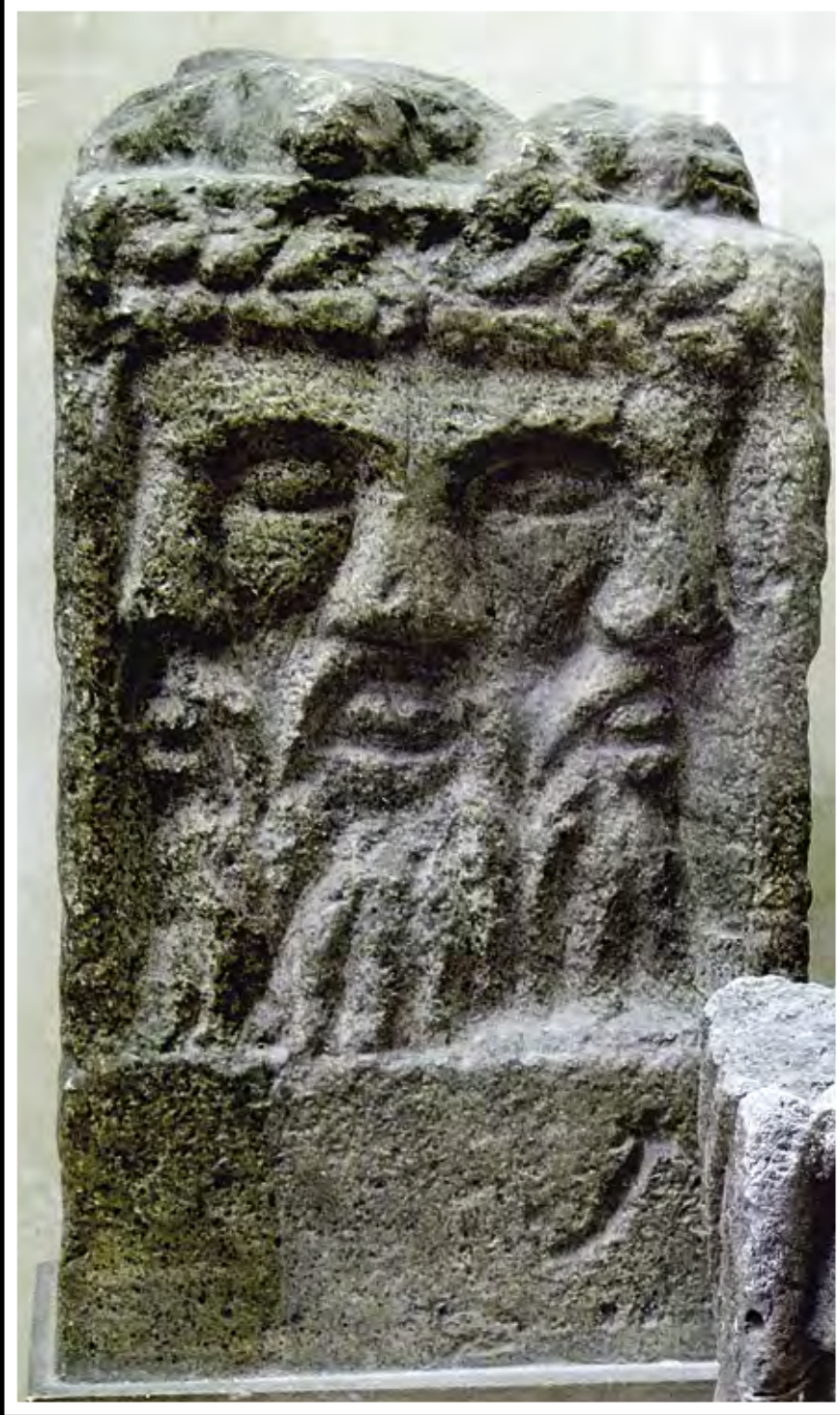
WICKLOW'N SYLISTÄ

Parasta Wicklow'ssa on se, mikä ei ole Wicklow'ssa. Vähän matkaa sisämaahan päin ovat upeat Wicklow'n vuoret ja niiden maisemat. Ja niiden vuorten juurella on Irlannin pyhistä paikoista yksi pyhimistö: **Glendalough**. Sinne perustettiin ensimmäiset kristilliset luostarintapaiset jo 500-luvulla, pian **Pyhän Patrickin** ajan jälkeen. Kiitos tästä kuuluu **Pyhälle Kevinille**. Paljon, paljon on Kevinin alkuperäisestä kylästä jäljellä. Uutena tulokkaana on varsin hyvin ajateltu Visitor's Center. Glendaloughissa on aika helppo kuvitella itsensä 1500-vuotiaaksi munkiksi 1500-vuotiaassa kylässä – tai nunnaksi, jos siltä tuntuu.

Jokseenkin suoraan länteen on pieni kylä nimeltään Hollywood. Se on se alkuperäinen, Kaliforniassa oleva kopia. Sen sijaan korkealla suuren, suuren mäen puolella välissä olevat suuret valkoiset kirjaimet lienee keksitty Amerikassa ensin. "HOLLYWOOD". Kylän ainoa inn on suorastaan erinomainen, vuosisainen matkustavien lepo- ja ruokapaikka. Sen nimen arvaaminen ei ole vaikea.

Ne, jotka muistavat televisiosarjan **Ballykissangel**, viihtyvät hyvin kylässä nimeltä **Avoca**, joka on se paikka, joka sai kerran viikossa muuttua Ballykissangeliksi. Kylän tunnelma on ainutlaatuinen ainakin niistä ihmisistä, jotka katsoivat Ballykissangelin pubinpitäjän (viehättävä nuori nainen), kylän poliisin (viehättävä nuori mies, edellisen), rikkaan mahtimiehen ja tämän tollojen apulaisten sekä ujon, tuoreen papin seikkailuja. Hekin ihastuvat varmasti Avocaan. Mutta kylässä on vielä muutakin: vuodelta 1723 peräisin oleva kutomo, jossa tehdään lankoja ja niistä ihania huopia ja vaatteita vierailijoille myytäväksi. Ja kun Irlannissa ollaan, kutomon pihalla kukkivat kukat keskellä talvea.

Ranskasta löydetty kolmikasvoista jumalaa esittävä veistos, joka mahdollisesti esittää Lughia. St Remin museo. Wikimedia Commons.

Lughnasadh
—
KELTTIEN KEKRI

Aiemmissa Shamrockin numeroissa olen kertonut muinaisten kelttien vuodenkiertoon kuuluvista juhlista Halloweenin esikuvasta **Samhainista** (numero 4/2018) ja kelttien vapusta **Beltainesta** (numero 2/2020). Nyt on aika paneutua syksyn alkuun sopivasti kelttien sadonkorjuun juhlaan **Lughnasadhiin**, jota juhlittiin heinä-elokuun vaihteessa.

Katja Ritari

Maatalousyhteiskunnille kautta maailman on tyypillistä juhlita vuoden kiertoon liittyviä taitekohtia. Ja sadonkorjuu luonnollisesti on ollut yksi maataloudesta riippuvaisen yhteisön vuoden kohokohtia, jolla varmistetaan ruuan riittäminen talvikaudella. Suomessakin on vastaavasti juhlistettu kekriä syksyn alussa.

Lughnasadhin nimi juontaa juurensa esikristilliseen jumalaan **Lughiin**, joka oli yksi kelttien tärkeimmistä jumaluuksista. Lugh tai **Lugus** näyttää olleen yleiskelttiläinen Jumala, joka Galliassa liitettiin roomalaiseen jumala **Merkuriukseen** ja usein esitetään kolminämaisena tai muuten kolminkertaisena. Sekä Irlannissa että Walesissa hänet tunnetaan monitaitoisena hahmona ja nykyisen Ranskan alueella kulinaristinen **Lyonin** kaupunki on saanut nimensä häneltä, koska antiikin aikana kaupungin nimi oli **Lugdunum**.

Irlantilaisessa mytologiassa Lugh tunnetaan soturina ja hän kuuluu **Túatha Dé Danann** -jumalien joukkoon, joista kerroin Shamrockin numerossa 2/2019. Tarinoiden mukaan Lugh perusti Lughnasadhin muistojuhlana äidilleen tai kasvattiäidilleen (tarinoiden eri versiot kertovat tarinan hieman eri tavoin) **Tailtiuille**, joka oli kuollut uupumukseen raivattuaan Irlannin tasan-got sopiviksi maanviljelykselle. Tailtiu oli siis jonkinlainen luojajumala, joka valmisti maan sopivaksi ihmisille. Tarinoissa Lughnasadhin aikaan pidettiin **Óenach Tailten** -niminen kokoontuminen Tailten-nimisellä paikkakunnalla (nyk. **Teltown**) **Meathin** kreivikunnassa Irlannin itäosassa. Kokoontumisen yhteydessä käytiin kauppaa, jaettiin oikeutta, esitettiin musiikkia ja kerrottiin tarinoita, etsittiin puolisoa sekä pidettiin erilaisia urheilukilpailuja.

Keskiaikaisten lähteiden ja modernimman kansanperinteen

mukaan Lughnasadhin juhlintaan liittyi ensimmäisen viljan rituaalinen leikkaaminen ja sen hautaaminen korkealle paikalle uhrina jumalalle sekä uudesta sadosta valmistettu ateria. Joillakin seuduilla Lughnasadhin viettoon kuului myös härän rituaalinen teurastaminen. Kansanperinteessä Lughnasadhin yhteydessä toistuva teema on kahden jumalan välinen taiste-

lu sadosta: **Crom Dubh** vartioi satoa ja haluaa pitää sen itsellään ja Lugh pyrkii anastamaan sen jakaakseen ihmiskunnalle. Tätä saatettiin esittää jonkinlaisen näytelmän tai kahden joukkueen välisen kilpailun muodossa. Kristillisessä perinteessä Lughin tilalla on **Pyhä Patrick** ja Crom Dubh on muuttunut ilkeäksi tilalliseksi, joka vastustaa pyhimystä.

Lughnasadhin vietto jatkui Irlannissa pitkälti 1900-luvulle asti ja se tunnettiin alueesta riippuen nimellä **Garland Sunday** (seppelesunnuntai), **Bilberry Sunday** (mustikkasunnuntai), **Mountain Sunday** (vuorisunnuntai) tai **Crom Dubh Sunday**. Monin paikoin perinteenä oli kokoontua korkeille paikoille tanssimaan, laulamaan ja nauttimaan uuden sadon antimia, kuten perunoita, joiden nosto oli tapana aloittaa tähän aikaan. Samalla nuorisomyyös saattoi etsiä puolisoa itselleen. Kansanperinteelle saatettiin myös antaa kristillinen merkitys. Yksi kuuluisimmista näistä on vielä nykyäänkin suosittu pyhiinvaellus Pyhälle Patrickille omistetun **Croagh Patrick** -vuoren huipulle

heinäkuun viimeisenä sunnuntaina. Toinen kristillinen perinne oli pyhimyksille omistettujen pyhien kaivojen kiertäminen myötäpäivään Lughnasadhin yhteydessä ja siten pyhimyksen suojeluksen pyytäminen pitkän talven varalle. Irlantilaisiin pyhiin kaivoihin liittyvistä perinteistä voi lukea lisää Shamrockin numerosta 1/2020.

Pariisista löydetty kolmikasvoisen jumaluuden kuva, joka todennäköisesti esittää Lughia. Kuva on Carnavaletin museosta. Wikimedia Commons.

Salon Bloomsday kokosi historialliselle Rikalanmäelle James Joycesta ja kansanmusiikista kiinnostuneita noin 80 henkeä. Salo Irish ry:n toimijat olivat määrään hyvin tyytyväisiä. Kuva: Kauko Mäntylä.

JAMES JOYCE JA KANSAANMUSIIKKI *Salossa*

Salo Irish ry tempaisi kesäkuussa uuden aluevaltauksen: vietettiin kautta aikain ensimmäinen Salon Bloomsday-ilta. Yhteistyössä Rikalan Krouvin kanssa tuotettiin keskiviikkona 16.6.2021 maksuton musiikki- ja kirjallisuustapahtuma, joka kokosi yleisöä melkein sata henkeä.

Kauko Mäntylä

Tapahtumapaikka, Halikon historiallinen Rikalanmäki, sopi kansainväliseen Bloomsdayhin mitä parhaimmin: samalla alueella asui 1000–1100-luvuilla vauras yhteisö, joka harjoitti maataloutta – ja kävi vilkasta ulkomaankauppaa.

Yli tuhat vuotta myöhemmin Rikalanmäki kutsui kuuntelemaan irlantilaista ja

suomalaista kansanmusiikkia ja luonnollisesti myös asiaa James Joycesta.

ULYSSES-TOHTORI

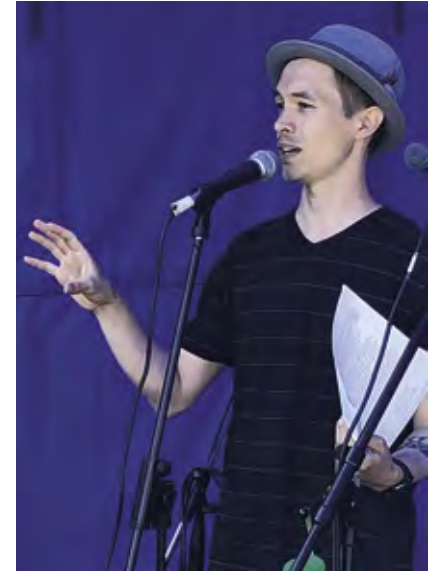
Järjestäjät löysivät tapahtumaan erinomaisen asiantuntijan. Tämän vuoden

toukokuussa Joyce-teemasta tohtoriksi väitellyt tutkija **Lauri A. Niskanen** osoitti nimittäin tuntevansa Joycen tuotannon perinpohjin, niin Ulyssesin kuin kirjailijan muutkin teokset.

Tyytyväinen yleisö nautti kansanomaisesta tavasta, jolla Niskanen avasi Ulyssesin ja antiikin Odysseuksen kytkentö-

The Green Hope -yhtye lisäsi kierroksia iltaan. Live-irkkumusiikki teki hyvää pitkän koronatalven ja virtuaalikonserttien jälkeen. Kuva: Kauko Mäntylä.

Joyce-tutkija, tohtori Lauri A. Niskanen kertoi Salon Bloomsdayssa Ulysses-teoksesta ja sen monista ulottuvuuksista. Kuva: Kauko Mäntylä.

jä, kirjailijan kielen maailmoja sekä vuoropuhelua, jota Ulysses, sen käännökset ja ylipäättään koko kirjallisuus kaiken aikaa käyvät.

Niskasen sanoin: Ulyssesin tekstin-sisäiset viittaukset kattavat lähes koko englanninkielisen kirjallisuuden kehityksen, irlantilais-katolisen kulttuurin historian, ja suorastaan koko antiikin Kreikasta polveutuvan länsimaisen kulttuurin perinnön.

Niskasen väitöskirjaan "A Hubbub of Phenomenon: The Finnish and Swedish Polyphonic Translations of James Joyce's Ulysses" voi tutustua netissä osoitteessa: <https://helda.helsinki.fi/handle/10138/329581>

SUOMALAISTA JA IRLANTILAISTA

Salon Bloomsday-illan musiikkitarjontakin kävi keskinäistä vuoropuhelua. Kuulijoilla oli mahdollisuus vertailla suomalaisen ja irlantilaisen kansanmusiikin yhtäläisyyksiä ja eroavaisuuksia.

Kapellimestari **Marjaana Puurtisen** johtamassa **Turku Folks** -kokoonpanossa musisoi 20 soittajaa. Orkesteri esitti ohjelmiston, jota se oli koko talven ajan etänä hionut. Motivaation kipinää pitivät pitkän talven yllä kaksi tulevaa kesätahtumaa: Rikalanmäen Bloomsday ja Kaustinen Folk Festival. Rikalanmäki saatiin onneksi soitettua, mutta korona vei taas Kaustisen.

Irlantilaisesta kansanmusiikista piti Bloomsday-illassa huolta salolaisten oma **The Green Hope** -trio. Jo kuuden Salo Irish Festivaalin aikana yleisölle tutuksi tulleet klassikot vuorottelivat bändin uusien biisilöytöjen kanssa.

Kummankin orkesterin konsertit striimattiin suorana Salo Irish Festivaalin Facebookin kautta kaikkien halukkaitten kuultavaksi.

VIRTUAALIFESTARI M/2021

Virtuaalimusiikkiin oli Salo Irish ry:llä jo rutiinia, sillä kuudes Salo Irish Festivaali

oli oli koronan takia pakko helmikuussa 2021 striimata videoilta ja livenä.

Helmikuussa striimatussa videokonsertissa esiintyi tuolloin kolme yhtyettä: **Seonaidh**, **Trio Beoir** ja **Isara**. Bändit tuottivat konserttia varten uudet videot. Samat yhtyeet tulevat Saloon festareille maaliskuun alussa 2022.

Lauantai-illan ohjelmassa oli The Green Hope -yhtyeen suora olohuone-konsertti, sekin juonnettuna.

Virtuaalifestarin toteutus sai Salo Irish -järjestäjät myhäilemään tyytyväisinä: festivaalisivuston kautta toteutetuilla kahdella konsertilla oli Facebookissa noin 2 000 katselua!

Turku Folks -orkesteri toi Salon Bloomsday-iltaan hyväntuulista kotimaista kansanmusiikkia. Kuva: Kauko Mäntylä.

*You Tubesta löytyy parikin
Dublinersin versiota
Muirsheen Durkin -laulusta,
Luke Kelly mukana tai jo
poissa, kuten tässä.*

PERUNOITA JA *kultaa*

Irlannissa on vallinnut merkillinen maailmankatsomuksellinen kahtiajako, ainakin suurien 1840-luvun nälkävuosien jälkeen. On eletty Irlannissa, tässä ja nyt, ja samaan aikaan on suunniteltu maastamuuttoa, lähtöä Amerikkaan, Australiaan tai mihin tahansa, missä leipä olisi leveämpi – tai ainakin olisi.

Kalevi Toosi

Tämänkertainen laulumme kertoo **Carney**-nimisestä nuorukaisesta, joka on kyllästynyt kaivamaan perunoita pellosta Irlannissa ja on päättänyt lähteä Amerikkaan Kalifornian kultamaille kaivamaan kultaa. Hän on kertonut **Seamus**-veljelleen, että hän aikoo kiertää maailmaa ja tulla kuuluisana takaisin. Carney jättää hyvästit **Muirsheen Durkinille**. Mutta kuka tai mikä on Muirsheen Durkin?

Se on todennäköisesti henkilön nimi, mutta voisi se olla paikankin nimi.

Muirsheen Durkin ei ole ainoa nimi, jolla laulu tunnetaan. Se esiintyy myös ainakin seuraavilla nimillä: Mursheen Durkin, Muirshin Durkin, Murshin Durkin, Morsheen Dorkin, Mrs. Durkin, Good-

bye Mrs. Durkin, Goodbye Muirsheen Durkin ja Goodbye Mursheen Durkin. Syntyy helposti ajatus, että Mrs. Durkin voisi olla vaikka vuokraemäntä, jonka perunoita Carney on kyllästynyt nosta-

maan. Laulutekstistä on olemassa useita erilaisia versioita. Jotkut ovat tätä pidempiä ja kertovat myös siitä, mitä Carneyle Amerikassa tapahtui. Tämä kolmisäkeistöinen versio lienee kuitenkin tunnetuin.

Laulu on ilmeisesti syntynyt 1800-luvun puolivälissä Kalifornian kultaryntäyksen aikoihin. Silloin vallitsi maailmalla luulo, että Kaliforniassa on tarjolla kahmalokaupalla kultaa kaikille, jotka sitä vain haluavat.

MUIRSHEEN DURKIN

(Trad.)

*In the days I went acourtin', I was never tired resortin'
To the alehouse and the playhouse and many's a house besides.
I told my brother Seamus I'll go off and go right famous
And before I would return again I'd roam the whole world wide.
So goodbye Muirsheen Durkin, sure I'm sick and tired of workin',
No more I'll dig the praties, no longer I'll be fooled;
But as sure as my name is Carney, I'll be off to Californee,
And instead of diggin' praties, I'll be diggin' lumps of gold.*

*I've courted girls in Blarney, in Kanturk and Killarney,
In Passage and in Queenstown, that is the Cobh of Cork.
But I'm tired of all this pleasure, so now I'll take my leisure
And the next time that you hear from me be a letter from New York.
So goodbye Muirsheen Durkin, ...*

*Goodbye to all the boys at home, I'm sailing far across the foam,
To try and make my fortune in far Amerikay;
For there's gold and money plenty, for the poor and for the gentry,
And when I'm back again I never more will stray.
So goodbye Muirsheen Durkin, ...*

MUIRSHEEN DURKIN

(Trad. / suom. sanat Kalevi Toosi)

*Kun mä huvitella tahdoin, silloin aina mennä jaksoin
kapakkaan tai teatteriin ja myös muihin taloihin.
Mä Seamus-veljelleni kerroin, että maailmaa mä aioin
kiertää sekä tulla kuuluisana takaisin.
Hei, Muirsheen Durkin, morjens vain, mä raadannasta tarpeeks sain.
En enää kaiva perunaa, ei narrata mua ain.
Niin totta kuin mä Carney oon, nyt lähden Kaliforniaan,
ja perunoiden sijaan kaivan kultaa kasoittain.*

*Vikittelin tytöt Blarneyn, Kanturkin sekä Killarneyn,
ja myös Passagen ja Queenstownin, eli Cobhin Corkissa.
Siis hyvästi nyt huvit nää, en pitempään mä tänne jää,
ja kirjeen teille kirjoitan, kun oon New Yorkissa.
Hei, Muirsheen Durkin, ...*

*Kaverit mä hyvästelen, seilaan yli suuren meren,
menen kauas Amerikkaan onneani koittamaan.
On siellä kultaa kaikille, niin köyhille kuin rikkaille,
ja kun mä palaan, niin enää en lähde reissaamaan.
Hei, Muirsheen Durkin, ...*

FINNISH-IRISH SOCIETY RY

Puustellinrinne 3 A 8, 00410 Helsinki
Y 0797582-0
Nordea FI81 2001 1800 0192 29
info@finnish-irish.fi | www.finnish-irish.fi

OSASTOT/BRANCHES

Jyväskylä

Pj./Chair: Timo Hautala
Lehtorannantie 10 B 29, 40520 Jyväskylä
Puh./Tel. 040 541 8645

Kuopio

Pj./Chair: Eila Kumpulainen
Telakkakuja 3 B 10, 70100 Kuopio
Puh./Tel. 040 585 4528

Oulu

Pj./Chair: Markus Lampela
Oivantie 7, 90580 Oulu
Puh./Tel. 040 417 6414

Pori

Pj./Chair: Vesa Turvanen
Työmiehenkatu 1 as. 1, 26100 Pori
Puh./Tel. 044 572 4392

Salo

Pj./Chair: Arto Pasio
Portimonkatu 8 A12, 24100 Salo
Puh./Tel. 044 217 8689

Tampere

Pj./Chair: Sirpa Saari
Hampulankatu 23 B 7, 33730 Tampere
Puh./Tel. 045 6797 839
sirpa.saari73@luukku.com

Turku

Pj./Chair: Veli-Matti Kauppinen
velluk73@gmail.com

Äänesseutu

Pj./Chair: Pasi Peuranen
Vesakkotie 12, 44150 Äänekoski
Puh./Tel. 050 587 5371

JOHTOKUNTA / THE BOARD

Puheenjohtaja/Chairperson

Paula Uitto

Varapuheenjohtaja/Vice-chairman

Otso Nykänen

Rahastonhoitaja/Finances

Kari Liinakoski

Sihteeri/Secretary

Satu Wakkola

Jäsenet/Members

Eero Aro, Heli Gäsman,
Leo Hesanto, Katja Ritari,
Matti Sovijärvi, Tarja Väyrynen

Pohjois- ja Länsi-Irlanti 20.-24.10.2021

HUOM!
PÄIVÄMÄÄRÄT
MUUTTUNEET
AIEMMIN
ILMOITETUSTA.

Finnish-Irish Society järjestää mielenkiintoisen matkan Pohjois- ja Länsi-Irlantiin. Matkaohjelmassa historiallisia monumentteja, Belfast, upea interaktiivinen Titanic-museo, mahtava Antrimin rannikko jättiläisen portaikkoineen, historialliset Derryn ja Galwayn kaupungit unohtamatta viskitislaamoja ja pääkaupunki Dublinia.

MATKAOHJELMA

20.10. KE | Matkapäivä, Knowthin monumentti ja Belfast Finnairin lento Helsingistä Dubliniin klo 7.40-9.00. Lähdemme kohti Pohjois-Irlantia, matkan varrella vierailemme Knowthin monumentilla ja Bru na Boinne vierailukeskuksessa. Saapuminen illaksi Belfastiin, majoittuminen.

21.10. TO | Belfastin kaupunkikierros ja Titanic Belfast Tutustumme Belfastiin, Pohjois-Irlannin pääkaupunkiin. Kaupunkikierroksen jälkeen vierailemme Titanic-museossa, jonka näyttelyissä kuvataan yksityiskohtaisesti Titanicin eri vaiheet. Loppupäivä vapaata aikaa.

22.10. PE | Antrimin rannikko ja Derry Lähdemme nauttimaan kauniin Antrimin rannikon maisemista. Vierailemme The Bushmills Distillery viskitislaamossa ja Giant's Causeway jättiläisen portailla. Jatkamme matkaa Derryn kuuluisille kaupunkimuureille. Illaksi saavumme Donegalin, jossa majoitumme.

23.10. LA | Kohti Galwayn kaupunkia Matka jatkuu Strandhillin hiekkarannan ja Knocknaree-vuoren kautta Galwayhin. Kaupunkikierros kävelen, jonka jälkeen vapaata aikaa.

24.10. SU | Dublinin kaupunkikierros ja kotimatka Kuljetus Dubliniin, kaupunkikierroksen aikana tutustumme kaupungin historiaan ja vilkkaaseen nykypäivään. Yhteinen läksiäislounas Irlannin vanhimmassa pubissa Brazen Headissa. Paluulento Helsinkiin klo 18.05-23.05.

Majoitukset näissä hotelleissa tai vastaavissa:

Park Inn by Radisson BLU Belfast	2 yötä
Central Hotel Donegal	1 yö
Victoria Hotel Galway	1 yö

MATKAKOHDE

MATKAN AJANKOHTA

MATKAN HINTA

Pohjois- ja Länsi-Irlanti

20.-24.10.2021 (ke-su)

1 280 €/hlö

Matkan hintaan sisältyy suora lento Helsinki-Dublin-Helsinki veroineen ja matkatavaroineen • majoitus jaetussa 2-hengen huoneessa aamiaisineen • ohjelman mukaiset kuljetukset tilausajobussilla ja sisäänpääsyt • ateriat: kolme lounasta • suomenkielisen paikallisoppaan palvelut kohteissa **Lisämaksusta** yhden hengen huone 160 € • ruokajuomat

Käytämme kokonaishinnittelua, jolloin matkan hintaan sisältyy lennot, majoitukset, kuljetukset, pääsymaksut kohteisiin, aterioita sekä suomenkielisen oppaan palvelut.

ILMOITTAUTUMINEN JA LISÄTIEDOT verkkokaupassa

www.kontiki.fi/matkat/pohjois-ja-lansi-irlanti

Varaukset myös sähköpostitse ilman palvelumaksua
ilmoittautumiset@kontiki.fi

Vastuullinen matkanjärjestäjä on kotimainen Oy Kon-Tiki Tours Ltd. Hinnat perustuvat voimassa oleviin valuutta- ja verotietoihin. Pidätämme oikeudet mahdollisiin hinta-, aikataulu- ja ohjelmamuutoksiin. Pidätämme myös oikeuden Kon-Tiki Toursista riippumattomista syistä tehtävään hinnan tarkastukseen esim. merkittäviissä valuuttamuutoksissa, polttoaine-, viranomais- tai lentoverokustannusten noustessa.